

Sytuacja gospodarcza Polski na przełomie lat 80. i 90. XX w.

Piotr Franaszek
Uniwersytet Jagielloński
Kraków

Ogólnie o systemie gospodarczym w komunizmie

- ▶ 1. Sytuacja ekonomiczna Polski w latach osiemdziesiątych streszcza się właściwie w dwóch słowach – CAŁKOWITA KATASTROFA
- ▶ 2. Sytuacja gospodarcza w latach osiemdziesiątych swoimi korzeniami tkwiła głęboko w przeszłości, czyli od przejęcia władzy przez komunistów i narzucania Polsce sowieckich wzorców gospodarczy.
- ▶ 3. Lata 1944-45: tzw. reforma rolna i proces nacjonalizacji przemysłu doprowadziły do zburzenie dotychczasowego układu stosunków gospodarczych i społecznych, nastąpiła radykalna zmiana ustroju społeczno-gospodarczego na wzór sowiecki z system nakazowo-rozdzielczym i gospodarką centralnie planowaną, która tym samym utraciła charakter wolnorynkowy. Na sytuację ekonomiczną ogromny wpływ miały: 1. autokratyczny system zarządzania krajem, 2. brak prawidłowych mechanizmów podejmowania decyzji i obsadzania stanowisk kierowniczych w gospodarce, 3. decyzje w gestii wyłączonych spod wszelkiej kontroli społecznej organów partyjnych i administracyjnych, 4. monopol centralnych instytucje partyjno-państwowych na opracowanie koncepcji planów, 5. kontrola rozpowszechniania informacji oraz blokowanie wszelkiej krytyki za pośrednictwem cenzury, 6. sprawy gospodarcze podporządkowane bieżącym interesom politycznym i założeniom doktrynalnym, 7. udowadniano społeczeństwu, iż prowadzona polityka służy postępowi i modernizacji przemysłu.

Pierwsza powojenna dekada – realizacja planów: Plan 3-letni i 6-letni

- ▶ 1. Plan 3-letni (1947-1949). Po 1945 r. nastąpił znaczny wzrost potencjału przemysłowego dzięki włączeniu w granice Polski ziem zachodnich. Dotyczyło to zwłaszcza górnictwa węgla kamiennego i brunatnego, rud cynku i ołowiu, miedzi, niklu, niektórych metali szlachetnych oraz eksploatacji materiałów budowlanych.
- ▶ 2. Głównym celem planu trzyletniego była odbudowa przedwojennego poziomu produkcji oraz integracja ziem zachodnich i północnych z resztą kraju. Była to koncepcja Centralnego Urzędu Planowania (CUP), na czele którego stał Czesław Bobrowski.
- ▶ W trakcie realizacji planu nie tylko udało się uruchomić wiele zakładów zniszczonych podczas wojny, ale również podjęto działania służące unowocześnianiu polskiego przemysłu. Zasadniczo założeni planu trzyletniego zostały zrealizowane, co mogło stanowić dobrą podstawę do modernizacji polskiego przemysłu w kolejnych latach (np. Zakłady Mechaniczne Ursus, w których w 1947 r. podjęto produkcję traktorów, Fabryka Samochodów Ciężarowych w Starachowicach, w której od 1948 r. produkowano samochody ciężarowe „Star”, czy stocznia gdańska, której patronem został W. Lenin, i z której pochylni w 1949 r. zjechał pierwszy polski pełnomorski statek „Sołdek”).
- ▶ W 1948 r. działania CUP zostały podważone przez marksistowskich doktrynerów na czele z Hilarym Mincem.

Pierwsza powojenna dekada – realizacja planów: Plan 3-letni i 6-letni

- ▶ 1. Plan 6-letni (1950-1955). „Plan rozwoju gospodarczego i budowy podstaw socjalizmu na lata 1950-1955”, ustawa uchwalona 21 lipca 1950 r. Wzrost produkcji przemysłowej planowano na 158,3%, z uprzywilejowaniem produkcji środków wytwórczych. Przewidywano budowę kilkuset nowych przedsiębiorstw, w znacznej mierze lokalizowanych poza dotychczasowymi okręgami przemysłowemu, bardziej równomierne rozmieszczenie sił wytwórczych. Realizacja planu sześcioletniego miał doprowadzić do powstania w Polsce nowoczesnego przemysłu i unowocześnienia struktury ekonomicznej i społecznej kraju. W założeniach miało to przyczynić się do podniesienia stopy życiowej obywateli.
- ▶ 2. Jednym z najbardziej deficytowych surowców była stal. Dlatego na rozwój hutnictwa planowano przeznaczyć w latach 1950-1955 ponad 20% wszystkich nakładów wydatkowanych na rozwój przemysłu. Zasadnicze miejsce przypadło kombinatowi hutniczemu im. Lenina w Nowej Hucie, polskie hutnictwo miało stać się jednym z najnowocześniejszych w świecie. Działalność huty miała zniwelować wieloletnie zacofanie polskiego hutnictwa i całego przemysłu metalowego. Huta kończyła plan 6-letni jako największy w Polsce producent stali oraz jako jeden z największych producentów surówki i koksu
- ▶ 3. Mimo ogromnego wysiłku inwestycyjnego dokonującego się kosztem ograniczenia konsumpcji społeczeństwa, większość ponoszonych wydatków nie przyniosła spodziewanych efektów. Scentralizowanie zarządzania gospodarką, przy ideologicznym podejściu do problemów ekonomicznych bardzo szybko przełożyło się na liczne, negatywne zjawiska. Podejmując działania inwestycyjne nie dbano o rzeczywiste ich koszty i efektywność, prace podejmowano na zbyt dużą skalę nadmiernie wydłużając czas realizacji zadań. Narzucane plany produkcyjne nie były wykonywane, a skrajnie rozbudowana biurokracja sprzyjała fałszowaniu sprawozdań.

1956 r. – pierwsza katastrofa

- ▶ 1. Polityka społeczno-gospodarcza w okresie planu sześcioletniego doprowadziła do katastrofy gospodarczej kraju.
- ▶ 2. X 1956 r. – VIII plenum KC PZPR kierownictwo PZPR w rękach Władysława Gomułki. Otwarcie zaczęto mówić o potrzebie reformy gospodarczej, a tym o zwiększeniu finansowania inwestycji zakładów przemysłowych produkujących środki konsumpcji. Zapowiedziano zmianę polityki rolnej wprowadzając, przynajmniej teoretycznie, równouprawnienie gospodarstw indywidualnych i PGR-ów.
- ▶ 3. Jednak już w 1958 r. podjęto decyzję o uprzywilejowaniu rozwoju przemysłu wytwarzający środki produkcji. Dużą wagę przywiązywano do przemysłu chemicznego i elektrotechnicznego, aczkolwiek nie zaniedbywano dalszego rozwoju hutnictwa, przemysłu metalowego, maszynowego, energetycznego oraz przemysłu wydobywczego.
- ▶ 4. Maj 1959 r. - uchwała rządu uznająca rozbudowę nowohuckiego kombinatu za najważniejsze przedsięwzięcie inwestycyjne. Uruchomienie pierwszej w polskim hutnictwie stalowni konwertorowo-tlenowej. W styczniu 1967 r. rozpoczął w hucie pracę piąty wielki piec. Należał on do jednych z największych na świecie, dostarczając rocznie ok. 1 mln ton surówki. Zdolność produkcyjna huty Lenina osiągnęła 3,7 mln ton stali rocznie.

W stronę kolejnej katastrofy

- ▶ 1. Inwestycje w gałęzie wytwarzające środki produkcji nie przyczyniają się do zaspokojenia potrzeb gospodarki. Przedkładano inwestycje na środki produkcji kosztem przemysłu artykułów konsumpcyjnych. Majątek branży produkującej środki konsumpcji stopniowo się zmniejszał, co z kolei powodowało spadek wartości jej produkcji.
- ▶ 2. Nie dbano o modernizację działających zakładów, a zainstalowane maszyny nie były właściwie wykorzystywane, co skutkowało dekapitalizacją ich wyposażenia, nadmiernym zużyciem energii i surowców oraz przestojami na częste remonty. Niejednokrotnie podejmowano przedwczesne decyzje o zakupie nowych maszyn, które w ogóle nie były używane w procesie produkcji. Rozpowszechnione było marnotrawstwo materiałów i energii, jakość produkcji była niezwykle niska, a wytwarzane towary przestarzałe.
- ▶ Dramatycznie pogarszający się poziom życia mieszkańców doprowadził do tragicznych wydarzeń w grudniu 1970 r. – nastąpiło przejęcie władzy przez ekipę działaczy partyjnych, na czele z Edwardem Gierkiem (rządy „technokratów”).

Lata 70. Miłe złego początki

- ▶ 1. Zmiana polityki gospodarczej - odejście od selektywnego rozwoju wybranych gałęzi przemysłu na rzecz rozwoju „harmonijnego”: szybka modernizacja całego przemysłu, gospodarka miała osiągnąć poziom odpowiadający dziesiątej potędze świata. Drogą do tego celu było kupowanie licencji i zaciąganie kredytów w bankach państw zachodnich. Pożyczki miały być spłacane eksportem nowoczesnych – jak zakładano – towarów.
- ▶ 2. Plany w zakresie unowocześnienia polskiego przemysłu były niezwykle ambitne. W pierwszej połowie lat 70. oddano do użytku blisko 1,5 tys. nowych obiektów, a zmodernizowano i rozbudowano ponad 2,5 tys. Średnie roczne tempo wzrostu inwestycji przemysłowych wynosiło blisko 22%.
- ▶ 3. Dynamicznie rozwijały się: górnictwo węglowe, hutnictwo, przemysł energetyczny, maszynowy, elektroniczny, elektrotechniczny, chemiczny, przemysł środków transportu, przemysł tekstylny i spożywczy. Rozbudowano kopalnie węgla. W wyniku podjętych działań w 1975 r. wydobyte węgla osiągnęło 171,6 mln ton węgla. Rozpoczęto również budowę nowych kopalń w Rybnickim Okręgu Węglowym, a w 1975 r. podjęto decyzję o utworzeniu Lubelskiego Zagłębia Węglowego, w Gdańsku zaczęła działać rafineria ropy naftowej. Sztandarową inwestycją w hutnictwie stała się Huta Katowice w Dąbrowie Górniczej.

Lata 70. Miłe złego początku

- ▶ 1. Spektakularnym dowodem na modernizację polskiego przemysłu i postępu cywilizacyjnego był rozwój przemysłu motoryzacyjnego, który miał przyczynić się do upowszechnienia motoryzacji indywidualnej. W 1971 r. podpisano umowę licencyjną z włoską firmą Fiat i wybudowano fabryki samochodów małolitrażowych w Bielsku Białej i Tychach, gdzie produkowano Fiata 126p, potocznie zwanego „maluchem”.
- ▶ 2. Od połowy dekady wszystkie wskaźniki ekonomiczne szybko się pogarszały, spadała wydajność pracy i poziom wykorzystania możliwości produkcyjnych zakładów przemysłowych. Wydłużał się czas postojów zainstalowanych maszyn, rosła materiałochłonność produkcji. W wielu branżach koszty produkcji zaczęły przewyższać wartość sprzedaży wytwarzanych towarów, a więc mogły one funkcjonować tylko dzięki wielomiliardowym dotacjom z budżetu państwa.
- ▶ 3. Uzależnienie od importu surowcowych przy deficycie w handlu z krajami kapitalistycznymi skutkowało trudnościami w zaopatrzeniu. Pod koniec lat 70. wstrzymano wiele rozpoczętych inwestycji, co oznaczało marnotrawstwo ogromnego majątku zamrożonego w zakupionych maszynach i niedokończonych działaniach modernizacyjnych zakładów i budowanej infrastrukturze.

Lata 80. Kolejna i ostateczna katastrofa gospodarcza

- ▶ 1. Wobec szybko rosnącego zadłużenia zagranicznego w drugiej połowie lat 70. duży strumień nakładów inwestycyjnych skierowano do górnictwa, zakładając, że wzrost eksportu węgla umożliwi łatwiejszą spłatę kredytów. Tych planów nie udało się zrealizować wobec postępującego kryzysu społeczno-gospodarczego. Chociaż w 1979 r. wydobyto ponad 200 mln ton, to już w następnym roku wydobyte spadło do 193 mln. Następowła dezorganizacja pracy i rosło niezadowolenie pracowników kopalń
- ▶ Dekada rządów ekipy Gierka kończyła się w całej polskiej gospodarce katastrofą, której skutki dotkliwie odczuwało społeczeństwo przez kolejne dziesięciolecie.
- ▶ 2. Gospodarka polska wchodziła w lata 80. z olbrzymim zadłużeniem szacowanym w 1981 r. na 23 miliardy dolarów. Spłata zadłużenia i odsetek przekraczała możliwości państwa.
- ▶ 3. Sytuacja stawała się dramatyczna. Tworzyło się swego rodzaju błędne koło - mniej produkowaliśmy, a tym samym mniej eksportowaliśmy, jeżeli mniej eksportowaliśmy mogliśmy mniej importować, a skoro mniej importowaliśmy mniej produkowaliśmy.
- ▶ 4. Sytuacja w bilansie handlowym nie mogła zrównoważyć spłaty wysokości samych odsetek wynoszących około 3 miliardów dolarów co stanowiło 6% dochodu narodowego. W 1989 r, zadłużenie wobec krajów zachodnich wynosiło już 41,4 mld dolarów, a krajów RWPG 1,5 mld.

Lata 80. Kolejna i ostateczna katastrofa gospodarcza

- ▶ 1. Dochód narodowy, który pierwszy raz w Polsce Ludowej załamał się w 1979 (spadek o 2,3%), w 1980 obniżył się o 6%, a w 1981 aż o 22%, w 1982 o 5,5% w porównaniu z rokiem poprzednim.
- ▶ 2. W pierwszej połowie lat 80. średnie roczne tempo wzrostu dochodu narodowego było ujemne -0,8 proc. Choć druga połowa dekady charakteryzowała się dodatnią stopą dochodu narodowego jednak w 1989 r. podobnie ujawniły się zjawiska kryzysowe i w całej dekadzie średnioroczny wzrost dochodu narodowego wyniósł zaledwie 0,50 % co oznaczało dla Polski stratę całej dekady i wywołało głęboki regres ekonomiczny i społeczny.
- ▶ 3. Trudna sytuacja gospodarcza negatywnie oddziaływała na warunki bytowe społeczeństwa, a pod wpływem dwukrotnej radykalnej podwyżki cen w latach 1982 i 1987 nastąpił silny spadek płac realnych. Pomimo nominalnego podnoszenia płac wzrost dochodów realnych szacowano w latach 80. zaledwie na 0,2%. Na rynku wewnętrznym występowały wielkie problemy zaopatrzeniowe - na początku dekady obszar nierównowagi objął 80% sfery rynków artykułów konsumpcyjnych.
- ▶ 4. Pojawił się nawis inflacyjny w postaci nagromadzonych środków pieniężnych ludności, które nie mogły być zamienione na towary. Pokrycie przychodów pieniężnych ludności dostawami towarów wynosiło w 1988 r. 77%.

Lata 80. Kolejna i ostateczna katastrofa gospodarcza

- ▶ 1. W warunkach trwałej nierównowagi między popytem i podażą towarów nastąpiło rozszerzenie systemu reglamentowanego zaopatrzenia ludności, który już od 1976 r. obejmował cukier, na początku lat osiemdziesiątych wprowadzono kartki na sprzedaż mięsa i jego przetworów, masła, przetworów zbożowych, tłuszczów roślinnych i zwierzęcych, mleka pełnotłustego, alkoholu i papierosów, proszków do prania, benzyny, a nawet butów.
- ▶ 2. Wystąpiło zjawisko dolaryzacji - kurs rynkowy dolara amerykańskiego skoczył z 690 zł w końcu 1985 roku do 15000 (starych) złotych latem 1989. Dynamika kursu dolara dowodziła wejścia polskiej gospodarki w spiralę inflacyjną.
- ▶ 3. Pod wpływem strajków w lipcu i sierpniu 1980 roku i powstania NSZZ „Solidarność” władze partyjne i państwowe zdecydowały się na podjęcie istotniejszych zmian w sferze kierowania gospodarką, chcąc utrzymać wymykającą się z rąk inicjatywę i uprzędzić silne oddolne ruchy reformatorskie wywodzącą się nie tylko z kręgów „Solidarności”, ale także niektórych organizacji terenowych PZPR.
- ▶ 4. IX 1980 r. powołanie komisji do spraw reformy gospodarczej, nawiązującej do dyskusji modelowej z lat 50. Zapowiedziano wdrożenie zasady samodzielności samorządności i samofinansowania przedsiębiorstw tzw. reforma 3 S – w formie ustawy o przedsiębiorstwach państwowych i samorządzie załogi przedsiębiorstwa.

Lata 80. Kolejna i ostateczna katastrofa gospodarcza

- ▶ 1. Stan wojenny: w celu pozyskania społeczeństwa - hasło kontynuacji rozpoczętych reform ekonomicznych. Luty 1982 przyjęto ustawy dotyczące nowych rozwiązań w zakresie planowania gospodarczego, gospodarki finansowej przedsiębiorstw państwowych, opodatkowania jednostek gospodarki uspołecznionej, uprawnień do prowadzenia handlu zagranicznego cen i bankowości. W praktyce działania reformatorskie były podważane przez dekrety stanu wojennego oraz silną opozycję tzw. betonu partyjnego. W warunkach delegalizacji „Solidarności” w połowie dekady reforma gospodarcza przeżywała agonię.
- ▶ 2. Brak sukcesów skłonił kierownictwo państwa do wystąpienia w 1986 roku z ideą pogłębiania reform systemowych. Była to reakcja na narastające niezadowolenie społeczne i aktywizację działających w podziemiu opozycji. Tendencjom liberalnym sprzyjało także pojawienie się na czele sowieckiego kierownictwa Michaiła Gorbaczowa.
- ▶ 3. Wprowadzano drugi etap reform gospodarczych: ustawy z grudnia 1988 (tzw. ustawy Mieczysława Wilczka) o podejmowaniu działalności gospodarczej i o działalności gospodarczej z udziałem podmiotów zagranicznych. Wprowadzały one daleko idące swobody przy zakładaniu nowych przedsiębiorstw oraz dla działalności sektora prywatnego, w tym kapitału zagranicznego. W praktyce nowe prawodawstwo wykorzystano do tworzenia spółek opartych na majątku przedsiębiorstw państwowych. Podjęto także reformę bankową nakierowaną na powołanie instytucji zbliżonych do rynkowych z jasno określoną Polskę banku centralnego i banku komercyjnego.

Lata 80. Kolejna i ostateczna katastrofa gospodarcza

- ▶ 1. Brak spodziewanej poprawy warunków życia ludności, rozszerzanie wpływów opozycji antykomunistycznej skupionej wokół podziemnych struktur „Solidarności” skłoniły komunistyczne władze do nawiązania kontaktów politycznych z liderami opozycji czego efektem były obrady tak zwanego okrągłego stołu.
- ▶ 2. Historyczne zmiany, które wkrótce nastąpiły miały miejsce w warunkach skrajnie trudnej sytuacji gospodarczej i społecznej Polski. Na kryzys złożyło się liczące prawie pół wieku funkcjonowanie systemu zetatyzowanej gospodarki centralnie kierowanej, a szczególnie jej agonia w latach osiemdziesiątych.
- ▶ 3. Lata osiemdziesiątych XX w. zaznaczyły się w historii Polski głębokim kryzysem społeczno-gospodarczym. Zacołanie polskiego przemysłu pogłębiało się z roku na rok, zwłaszcza wobec dynamicznego postępu technicznego i technologicznego w krajach zachodnich.

Lata 80. Kolejna i ostateczna katastrofa gospodarcza

- ▶ .
- ▶ 1. Uległ zwiększeniu dystans dzielący nas od innych krajów europejskich. Zmiany wielkości struktury spożycia klasyfikował Polskę do grupy krajów gospodarczo zacofanych. Bilans gospodarczy i społeczny lat osiemdziesiątych był zdecydowanie ujemny.
- ▶ 2. Udział Polski w produkcji światowej zmniejszył się z 1,13% 1950 roku do 0,81% w 1989 roku. Polska gospodarka przesunęła się w rankingu światowym z 17 na 20 pozycję. Gospodarka Polska nabrała cech peryferyjnych wyrażających się w jej malejącej roli w handlu międzynarodowym i bardzo niskiej zdolności eksportowej. Na rynku międzynarodowym gospodarka polska reprezentowana była w znaczącym stopniu tylko przez węgiel, natomiast minimalną rolę odgrywał wywóz dóbr wysoko przetworzonych. Gospodarka nie była w stanie zaspokoić aspiracji bytowych społeczeństwa i zapewnić Polsce należytego miejsca w międzynarodowej rywalizacji.
- ▶ 3. Trwające przez 45 lat rządy komunistyczne były odpowiedzialne za skierowanie polskiej gospodarki na tory oddalające ją od trendów występujących w czołówce krajów cywilizowanych, doprowadzając do strukturalnego kryzysu gospodarczego, a w konsekwencji do upadku systemu komunistycznego.

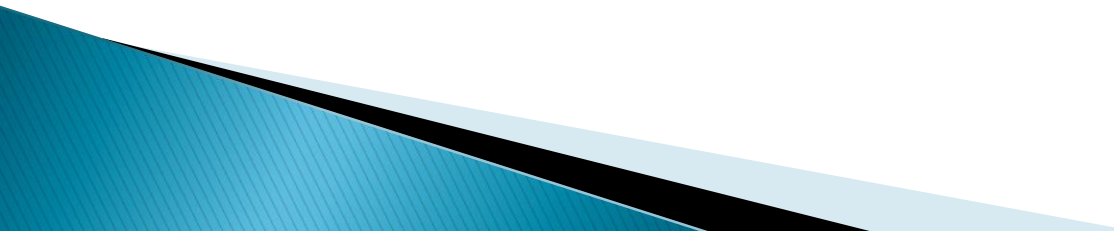
Lata 90. Początki odbudowy gospodarki wolnorynkowej

- ▶ 1. Upadek komunizmu umożliwił przywrócenie gospodarki rynkowej. Nastąpił proces transformacji, z którym wiązało się wiele poważnych problemów gospodarczych i społecznych.
- ▶ 2. Gwałtownym załamaniem produkcji przemysłowej, zapoczątkowane w przemyśle konsumpcyjnym, aby następnie przenieść się na inne gałęzie.
- ▶ 3. Działo się tak ze względu na spadek krajowego popytu, brak zamówień na cele obronne, załamanie eksportu do krajów byłego RWPG. Szybko spadało zapotrzebowanie na wyroby przemysłu metalurgicznego, mineralnego i chemicznego, a także przemysłu lekkiego. Trudności przeżywał przemysł państwowy. W maju 1990 r. poziom produkcji był o połowę niższy niż rok wcześniej.
- ▶ 4. Wyjątkowo trudna sytuacja przemysłu hutniczego.
- ▶ 5. Na początku lat 90. wiele polskich hut stanęło na krawędzi bankructwa. Sytuacja była katastrofalna, gdyż większość ich wydziałów była przestarzała. Średni wiek wielkich pieców wynosił 26 lat, a stalownie martenowskie liczyły ponad 60 lat. Piece martenowskie, w których wytapiano ok. 30% stali, były niezwykle energochłonne i materiałochłonne, podczas gdy kraje rozwinięte dawno zrezygnowały z tej technologii na rzecz procesu ciągłego odlewania stali. W krajach zachodnich w tym procesie wytwarzano ok. 90% stali, podczas gdy w Polsce zaledwie 7%.
- ▶ 6. Spadek produkcji dotknął również górnictwo węgla kamiennego, napotykał na konkurencję tańszego węgla importowanego z Australii, RPA i USA.

Lata 90. Początki odbudowy gospodarki wolnorynkowej

- ▶ 1. Następowwała likwidacja gospodarki centralnie planowanej poprzez prywatyzację przedsiębiorstw przemysłowych. Działania likwidacyjne objęły zakłady wielu branż. Likwidowano nie tylko przedsiębiorstwa nierentowne i stwarzające zagrożenie dla środowiska, lecz także wiele zakładów ekonomicznie silnych, dobrze zorganizowanych i stosujących najnowocześniejsze rozwiązania technologiczne (np. likwidacja trzech największych w kraju i jednej z największych w Europie fabryk elektroniki profesjonalnej i sprzętu telekomunikacyjnego). Szacuje się, że po 1989 roku zlikwidowano 657 zakładów przemysłowych uruchomionych od czasów II wojny światowej, co stanowiło ok. 41% wszystkich przedsiębiorstw zbudowanych w okresie PRL-u.
- ▶ 2. Duże przedsiębiorstwa państwowe poddano restrukturyzacji. Dobrym przykładem takich działań było polskie hutnictwo. W przyjętych opracowaniach naprawczych tej branży zakładano poważną redukcję zatrudnienia. Do początku XXI w. ze 120 tys. zatrudnionych w hutnictwie polskim miało pozostać jedynie 40 tys. Przewidywano likwidację aż 6 hut oraz połączenie potencjału produkcyjnego przedsiębiorstwa nowohuckiego i huty „Katowice”. Wszystkie huty miały maksymalnie produkować niecałe 12 mln. ton stali. Program restrukturyzacji polskiego hutnictwa, został przyjęty do realizacji w listopadzie 1992 r.

Lata 90. Początki odbudowy gospodarki wolnorynkowej

- ▶ 1. W 1992 r. odnotowano 32% wzrost produkcji przemysłowej w zakładach sektora prywatnego. W tym samym czasie w sektorze publicznym nastąpił spadek produkcji o 5%. W kolejnych latach systematycznie rosła produkcja przemysłowa, co wyróżniało Polskę wśród krajów dawnego bloku wschodniego.
 - ▶ 2. W 1994 r. wzrost produkcji osiągnął ponad 12%, co było efektem wzrostu krajowego popytu inwestycyjnego i eksportu, a także systematycznie rosnącej wydajności pracy. Poprawiała się także ekonomiczna kondycja sektora publicznego, którego produkcja przemysłowa wzrosła o blisko 6%.
 - ▶ 3. Polska gospodarka wkroczyła na drogę gruntownej modernizacji. Rozpoczął się proces przechodzenia z industrialnej do postindustrialnej fazy rozwoju.
-

BARDZO DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

